

RĪGĀ

2019. gada 27. decembrī
Nr. 1-23/228_e

**Finanšu ministrijai
Tieslietu ministrijai
Ekonomikas ministrijai
Tiesībsarga birojam**
Paziņošanai e-adresē

Par iedzīvotāja ienākuma nodokļa ieturēšanu
maksātspējas procesos

Latvijas Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) Tieslietu ministrijas Maksātspējas likuma pilnveides darba grupā ir iepazinusies ar Finanšu ministrijas precizēto ieceri, kas sākotnēji pausta 2018.gadā. Iecere paredz, ka, pārdodot parādnieka īpašumu bankrota procedūrā, maksājamais iedzīvotāju ienākuma nodoklis par kapitāla pieaugumu parādnieka vietā būtu jāietur un jāiemaksā valsts budžetā maksātspējas procesa administratoram. Tādējādi samazinot kreditoriem izmaksājamo summu un palielinot summu, ko maksā galvnieki.

Asociācijai ir neiecietīga attieksme pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas. Tomēr Asociācija iebilst, ka atbildība par nodokļu nomaksu no nekustamā īpašuma īpašnieka faktiski tiek pārliekta uz nodrošināto kreditoru, kā arī **galvniekiem – fiziskajām personām**, kurām parādnieka vietā būs jāmaksā lielāka naudas summa kreditoriem. **Šāds nodoklis nav saistīts ar īpašuma uzturēšanu un tādēļ pārkāpj Civilprocesa likuma 628.pantā noteiktos principus.**

Asociācija uzskata, ka maksātspējas procesā teorētiski var veidoties kapitāla pieaugums. Kapitāla pieaugums nav novērtējams pārdodot katru atsevišķu īpašumu. Kapitāla pieaugumu jānovērtē **pēc pilnīga norēķina ar kreditoriem**. Proti, kad visi likumā paredzētie parādnieka izdevumi (kreditora prasījumi) ir nokārtoti. Jāievēro, ka parādnieks, kurš zaudē savu īpašumu, nav ieinteresēts rīkoties, lai mazinātu kreditoram vai galvniekam nelabvēlīgās nodokļa piemērošanas sekas.

Asociācijas rīcībā nav informācijas, ka Finanšu ministrijas iecerei līdzīga pieeja būtu kādā no Baltijas vai Ziemeļeiropas valstīm, proti, piemērot kapitāla pieaugumu bankrota procedūrā.

Pievēršam uzmanību, ja likumu grozīs atbilstoši Finanšu ministrijas iecerei, tas varētu aizskart trešo personu tiesības, tostarp galvnieku – fizisko personu – tiesības. Šis aizskārums būtiski skars arī jaunos kredītņēmējus it īpaši tad, kad kredīts ņemts būves siltināšanai vai citādi uzlabošanai, kas paaugstina nekustamā īpašuma vērtību. Paredzam, ka šādus kredītus kredītiestādes varēs izsniegt nevis 80 procentu apmērā no nākotnes vērtības, bet gan tikai ap 60 procentu apmērā. Tas būtiski mazinās pieejamo finansējumu nekustamo īpašumu renovācijai.

Lūdzam **Finanšu ministriju** nevirzīt tālāk analizēto ieceri. Nolemjot ieceri virzīt, lūdzam tiesību akta projekta anotācijā izvērtēt citu personu pamattiesību ierobežojuma samērīgumu (it īpaši ievērojot tā iespējamu izvērtēšanu Satversmes tiesā) un sadarbībā ar **Ekonomikas ministriju** veikt sociālekonomisko izvērtējumu par ietekmi uz kredītēšanas tirgu.

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

Sanita Bajāre

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

E. Pastars, edgars.pastars@financelatvia.eu